EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2017 02 27
COM(2017) 88 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

dėl ES atliekų teisės aktų įgyvendinimo 2010–2012 m. laikotarpiu

Direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų, Direktyvos 86/278/EEB dėl nuotekų dumblo, Direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų, Direktyvos 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų, Direktyvos 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (EEĮ atliekų) ir Direktyvos 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių įgyvendinimas

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

dėl ES atliekų teisės aktų įgyvendinimo 2010–2012 m. laikotarpiu

1. ĮVADAS

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie šių atliekų direktyvų įgyvendinimą 2010–2012 m. laikotarpiu:

- 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinančią kai kurias direktyvas (Pagrindų direktyvą dėl atliekų (PDA));
- 1986 m. birželio 12 d. Tarybos direktyvą 86/278/EEB dėl aplinkos, ypač dirvožemio, apsaugos naudojant žemės ūkyje nuotėkų dumblą (Nuotekų dumblo direktyvą);
- 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvą 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (Sąvartynų direktyvą);
- 1994 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų (Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyvą);
- 2003 m. sausio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/96/EB dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų (EEĮ atliekų direktyvą);
- 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir Direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (Tekstas svarbus EEE) (Baterijų direktyvą).

Ši ataskaita pagrįsta informacija, kurią valstybės narės pateikė savo atsakymuose į įgyvendinimo klausimynuose pateiktus klausimus. Tais atvejais, kai valstybės narės nepateikė prašomos informacijos, ataskaitoje remiamasi kitais informacijos šaltiniais, kaip antai Europos aplinkos agentūros ataskaitomis, valstybių narių svetainėse pateikiama informacija ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pateiktais atsakymais. Išsami informacija apie atskirų direktyvų įgyvendinimą pateikiama adresu http://ec.europa.eu/environment/waste/reporting/index.htm.

2. ATASKAITŲ TEIKIMO TERMINŲ LAIKYMASIS IR ATASKAITŲ KOKYBĖ

Dauguma iš 27 valstybių narių, kurioms taikoma ataskaitų teikimo prievolė[1], pateikė atsakymus į įgyvendinimo klausimynų klausimus, susijusius su šioje ataskaitoje aptariamomis direktyvomis. Šią ataskaitų teikimo prievolę valstybės narės galėtų atlikti geriau, jei ataskaitas pateiktų laiku, atsakytų į visus klausimus ir pateiktų išsamią informaciją. 1 priede pateikiama gautų ataskaitų apžvalga.

Pateiktų ataskaitų ir informacijos kokybė ir išsamumo lygis reikšmingai skyrėsi. Dažnai atsakinėta neaiškiai ir neapibrėžtai. Pavyzdžiui, atsakymuose dažnai pateiktos nuorodos tik į nacionalinės teisės aktus arba į ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pateiktus atsakymus, nepateikiant jokios papildomos informacijos apie faktinį direktyvų įgyvendinimą, net kai to buvo prašoma labai aiškiai.

Paprašytos pateikti statistinius duomenis ir duomenis, susijusius su direktyvose nustatytais tikslais, dauguma valstybių narių pateikė nuorodas į Eurostatui pateiktas metines ataskaitas[2].

3. DIREKTYVA 2008/98/EB DĖL ATLIEKŲ

Naują Pagrindų direktyvą dėl atliekų valstybės narės turėjo perkelti į nacionalinę teisę ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 12 d. Ataskaitų teikimo metu valstybės narės buvo arba jau ją perkėlusios, arba dar nebaigusios perkėlimo proceso.

Palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, komunalinių atliekų kiekis vienam gyventojui, taip pat komunalinių atliekų sąvartynų apimtis sumažėjo, o perdirbimo ir deginimo, siekiant panaudoti iš atliekų gaunamą energiją, mastas išaugo. Iki 2012 m. pabaigos 2020 m. tikslą paruošti pakartotinai naudoti ir perdirbti 50 % namų ūkių ir panašių atliekų pasiekė ar viršijo arba buvo padariusios nemažą pažangą šio tikslo link ne mažiau kaip pusė valstybių narių. Septynios valstybės narės pranešė, kad iki 2012 m. jos šį tikslą jau pasiekė arba viršijo. Kitos septynios valstybės narės pranešė, kad jos paruošė pakartotinai naudoti arba perdirbo daugiau kaip 40 % namų ūkių ir panašių atliekų.

Kai kurios valstybės narės pateikė 2010–2012 m. statybos ir griovimo atliekų panaudojimo lygio duomenis. Keturiolika valstybių narių pranešė, kad jos jau pasiekė arba viršijo tikslą panaudoti 70 % statybos ir griovimo atliekų.

Dauguma valstybių narių yra paskelbusios atliekų prevencijos programas. Aštuonios valstybės narės pranešė, kad dar yra nebaigusios atnaujinti atliekų tvarkymo planų pagal Pagrindų direktyvos dėl atliekų reikalavimus. Valstybės narės, laikydamosi techniniu, aplinkosauginiu ir ekonominiu aspektais įmanomo įgyvendinimo reikalavimų[3], į savo nacionalinės teisės aktus ir politiką įtraukė didesnės gamintojo atsakomybės, savarankiškumo ir artumo principus, taip pat principą „teršėjas moka“.

---

1 Kroatija Europos Sąjungos (ES) valstybe nare tapo 2013 m. liepos 1 d. Todėl jai netaikytas reikalavimas atitinkamu ataskaitiniu laikotarpiu įgyvendinti minėtas direktyvas. Vis dėlto ji pateikė atsakymus į Pagrindų direktyvos dėl atliekų, Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyvos ir Nuotekų dumblo direktyvos įgyvendinimo 2010–2012 m. klausimynų klausimus, taigi jos pateikta informacija yra įtraukta į šią ataskaitą.

2 http://ec.europa.eu/eurostat/web/environment/waste/database.

3 Tai reiškia, kad *atliekos surenkamos atskirai, jei tai įmanoma techniniu, aplinkosauginiu ir ekonominiu aspektais (PDA 10 straipsnis).*

Kai kuriose valstybėse narėse, kurios komunalines atliekas vis dar daugiausia kaupia sąvartynuose, esama reikšmingų trūkumų, susijusių su ES atliekų teisės aktų taikymu atliekų tvarkymui. Siekdama šioms valstybėms narėms padėti geriau tvarkyti atliekas, Komisija parengė specialias rekomendacijas, kaip įgyvendinti konkrečias priemones ir panaudoti Europos fondų lėšas[4].

4. DIREKTYVA 86/278/EEB DĖL NUOTEKŲ DUMBLO

Nuotekų dumblo direktyva galioja jau beveik tris dešimtmečius ir dėl jos įgyvendinimo problemų nekyla. Nuo praėjusio ataskaitinio laikotarpio mažai kas pasikeitė.

Ataskaitiniu laikotarpiu ne visos valstybės narės naudojo nuotekų dumblą žemės ūkio reikmėms. Kai kuriose valstybėse narėse dumblas žemės ūkio reikmėms nenaudojamas arba naudojamas labai retai. Viena valstybė narė pranešė, kad pradėjo naudoti nuotekų dumblą žemės ūkio reikmėms.

Visos valstybės narės jau yra įsirengusios dumblo apdorojimo infrastruktūrą ir pranešė, kokie nuotekų dumblo apdorojimo metodai yra naudojami, prieš įterpiant jį į dirvą.

Valstybių narių rezultatai, susiję su reikalavimu nustatyti dirvožemio, kuriame panaudotas dumblas, tyrimų dažnumą, gerokai skiriasi. Kai kurios valstybės narės yra numačiusios laiko tarpsnius, kada dirvožemis turėtų būti tiriamas pradėjus jame naudoti dumblą. Kitos valstybės narės planuoja tirti dirvožemį kas 10 ar net 20 metų. Dar kitos laiko tarpsnių apskritai nenustatė – jose dirvožemį reikalaujama tirti tik tuo atveju, jei manoma, kad gali būti viršijamos ribinės vertės.

Valstybių narių pateikti dumblo gamybos ir panaudojimo žemės ūkio reikmėms duomenys patvirtina, kad tai – viena iš pagrindinių jo panaudojimo sričių. Nors 2010–2012 m. laikotarpiu, palyginti su 2007–2009 m., dumblo gamyba sumažėjo 2 %, valstybės narės pranešė, kad žemės ūkio reikmėms panaudotas beveik toks pat jo kiekis kaip ir praėjusiu laikotarpiu.

Tai sudaro maždaug 45 % viso pagaminto dumblo kiekio.

5. DIREKTYVA 1999/31/EB DĖL ATLIEKŲ SĄVARTYNŲ

Sąvartynų direktyva galioja jau ilgą laiką ir nuo praėjusio ataskaitinio laikotarpio mažai kas pasikeitė.

Valstybės narės ėmėsi priemonių, kad sumažintų į sąvartynus išvežamų atliekų kiekį arba apskritai jų ten nebevežtų. Bendras komunalinių atliekų kiekis 27 valstybių narių sąvartynuose sumažėjo nuo 96,055 mln. tonų (193 kg vienam gyventojui) 2009 m. iki 78,036 mln. tonų (152 kg vienam gyventojui) 2012 m. 2012 m. vidutinis į sąvartynus pristatomas bendras susidariusių atliekų kiekis sumažėjo iki 32 %. Kai kurios valstybės narės pranešė, kad jose 2012 m. į sąvartynus pristatomų komunalinių atliekų kiekis nebesiekė nė 5 %. Vis dėlto kai kuriose valstybėse narėse komunalinių atliekų pristatymas į sąvartynus tebėra vyraujanti atliekų tvarkymo praktika – jose į sąvartynus pristatoma daugiau kaip 80 % bendro susidariusių atliekų kiekio. Šioms valstybėms reikia gerokai pasistengti, norint riboti naudojimąsi sąvartynais.

[4] http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/support_implementation_1st_phase.htm.

Dauguma valstybių narių pranešė, kad biologiškai skaidžių komunalinių ir kitokių biologiškai skaidžių atliekų kasmet į sąvartynus pristato vis mažiau. Vis dėlto pateiktų duomenų išsamumas gerokai skiriasi.

Valstybės narės ėmėsi priemonių, kad nustatytų sąvartynų dujų surinkimo, išvalymo ir panaudojimo tvarką ir kuo labiau sumažintų nepatogumų ir pavojų.

Jos taip pat į nacionalinę teisę perkėlė reikalavimą taikyti atliekų priėmimo kriterijus, įskaitant tokius techninius reikalavimus kaip filtrato, paviršinio vandens, požeminio vandens ir dujų išsiskyrimo stebėsena. Tačiau duomenų apie tai, kaip sąvartynų operatoriams sekasi šiuos reikalavimus įgyvendinti praktiškai, pateikta ne visais atvejais.

Penkiolika valstybių narių pranešė, kad visi jose veikiantys pavojingų atliekų sąvartynai atitinka direktyvos reikalavimus, o septynios nurodė, kad jose vis dar esama reikalavimų neatitinkančių sąvartynų. Vienuolika valstybių narių pranešė, kad visi jose veikiantys nepavojingų atliekų sąvartynai atitinka direktyvą, o dešimt nurodė, kad jose vis dar esama reikalavimų neatitinkančių sąvartynų. Dešimt valstybių narių pranešė, kad visi jose veikiantys inertinių atliekų sąvartynai atitinka direktyvą, o aštuonios nurodė, kad jose vis dar esama reikalavimų neatitinkančių sąvartynų.

Reikalavimų neatitinkančių visų rūšių (pavojingų, nepavojingų ir inertinių) atliekų veikiančių sąvartynų skaičiaus klausimas kai kuriose valstybėse narėse išlieka opus. Tokia pat padėtis buvo ir praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu. Siekiant išspręsti šią problemą, reikia dar gerokai pasistengti.

6. DIREKTYVA 94/62/EB DĖL PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ

Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyva galioja jau daugiau kaip dvidešimtmetį ir nuo praėjusio ataskaitinio laikotarpio mažai kas pasikeitė.

Valstybės narės ėmėsi veiksmų, kad sumažintų pakuočių atliekų susidarymą įvairiomis priemonėmis. Tarp jų – prevencijos planai, gamintojo atsakomybės sistemos, apmokestinimo priemonės, tvarkos „mokėk už tiek, kiek išmeti“ įvedimas, žalieji viešieji pirkimai, informacijos ir informuotumo didinimo kampanijos, ekologinis projektavimas ir veiksmų planai, skirti pagrindinėms pramonės šakoms. Pranešta, kad 2010–2012 m. laikotarpiu pakuočių ir pakuočių atliekų kiekis ir sudėtis išliko nepakitę, o susidariusių pakuočių atliekų kiekis 27 valstybėse narėse per nurodytą laikotarpį padidėjo 0,16 %.

Dauguma valstybių narių ėmėsi įvairių priemonių, kad paskatintų pakuotes naudoti pakartotinai. Tarp jų – užstato ir grąžinimo sistemos, taikytinos tam tikrų rūšių pakuotėms, apmokestinimo priemonės, prievolės pateikti produktus pakuotėse, kurias galima naudoti pakartotinai, pakartotinio naudojimo skatinimas atliekų tvarkymo planais ir atliekų prevencijos priemonėmis, taip pat informacijos ir informuotumo didinimo priemonės. Kai kurios valstybės narės jau įgyvendino arba planuoja įgyvendinti naujas užstato grąžinimo sistemas.

Didžioji dauguma valstybių narių pasiekė bendro pakuočių atliekų naudojimo ir perdirbimo tikslus, taip pat perdirbimo pagal medžiagas, iš kurių pagamintos pakuotės, tikslus.

Apskritai valstybių narių rezultatai šiek tiek pagerėjo: pakuočių atliekų naudojimo rodikliai padidėjo nuo 76,3 % 2010 m. iki 78,5 % 2012 m., o perdirbimo – nuo 63,3 % 2010 m. iki 64,6 % 2012 m.

Dauguma valstybių narių įpareigoja gamintojus rinkti pakuočių atliekas, siekiant jas panaudoti ir perdirbti. Kad įvykdytų jiems nustatytas prievoles, pakuočių gamintojai savarankiškai nustato pakuočių priėmimo atgal tvarką arba prisijungia prie pakuočių atliekų grąžinimą, surinkimą, pakartotinį naudojimą, perdirbimą ar kitokį naudojimą apimančios sistemos. Kai kurios valstybės narės padarė pažangą išplėsdamos esamas kolektyvines pakuočių atliekų tvarkymo sistemas arba nustatydamos papildomas grąžinimo sistemas bei padidindamos kolektyvinių pakuočių atliekų atitikties sistemų skaičių.

Dauguma valstybių narių pranešė, kad jose taikomi maksimalaus pakuočių sudėtyje esančių sunkiųjų metalų koncentracijos lygio nacionaliniai standartai. Galioja 2009 m. kovo 24 d. Komisijos sprendimu 2009/292/EB įtvirtinta leidžianti nukrypti nuostata, taikoma sunkiųjų metalų koncentracijos plastikinėse dėžėse ir plastikiniuose padėkluose lygiui, nustatytam Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyvoje. Nepaisant prievolės pranešti apie tai, kaip veikia šiame sprendime numatyta sistema ir kokia pažanga padaryta palaipsniui naikinant plastikines dėžes ir plastikinius padėklus, kurių sudėtyje per didelė sunkiųjų metalų koncentracija, nė viena valstybė narė informacijos apie tai nepateikė.

7. DIREKTYVA 2002/96/ES DĖL ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS ATLIEKŲ (EEĮ ATLIEKŲ)

Aptariamu ataskaitiniu laikotarpiu taikyta senoji EEĮ atliekų direktyva. Ji jau pakeista Direktyva 2012/19/ES.

Visos valstybės narės nustatė surinkimo sistemas ir įvedė priemones, skirtas užtikrinti, kad EEĮ atliekos būtų tvarkomos aplinkai saugiu būdu, taip pat priemones, kuriomis užtikrinama, kad EEĮ atliekų iš privačių namų ūkių surinkimą, apdorojimą, utilizavimą ir šalinimą aplinkai saugiu būdu finansuotų gamintojai. Jos taip pat įvedė priemones, skirtas užtikrinti, kad gamintojai tiek vartotojams, tiek EEĮ atliekų apdorojimo įrenginių operatoriams suteiktų reikiamą informaciją.

2010–2012 m. surinkta, pakartotinai panaudota ir (arba) perdirbta ir utilizuota daugiau EEĮ atliekų negu praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu.

27 valstybėse narėse iš privačių namų ūkių surinktų EEĮ atliekų kiekis padidėjo nuo 2,97 mln. tonų 2009 m. pabaigoje iki 3,02 mln. tonų 2012 m. pabaigoje. Šiuo laikotarpiu 17 valstybių narių pasiekė 4 kg vienam gyventojui EEĮ atliekų iš privačių namų ūkių surinkimo tikslą.

Dauguma valstybių narių pasiekė direktyvoje konkrečioms kategorijoms nustatytus pakartotinio naudojimo ir (arba) perdirbimo bei utilizavimo tikslus, o jų rodikliai ataskaitiniu laikotarpiu gerėjo. Geriausių rezultatų pasiekta vartojimo įrangos ir smulkių namų apyvokos prietaisų srityje. 26 valstybės narės pranešė, kad vartojimo įrangos srityje pasiekė 65 % pakartotinio naudojimo ir (arba) perdirbimo ir 75 % utilizavimo tikslą. Namų apyvokos prietaisų srityje šios valstybės narės pasiekė 50 % pakartotinio naudojimo ir (arba) perdirbimo ir 70 % utilizavimo tikslą. Šiuos tikslus pasiekusių valstybių narių šiuo ataskaitiniu laikotarpiu buvo kiek daugiau negu praėjusiu, nors valstybių narių įvairovė, atsižvelgiant į kiekvieną EEĮ atliekų kategoriją, skiriasi. Šiek tiek mažiau valstybių narių pasiekė tik kelioms konkrečioms EEĮ atliekų kategorijoms nustatytus pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tikslus[5].

[5] 2009 m. elektrinių ir elektroninių įrankių atliekų pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tikslus pasiekė 26 valstybės narės. 2012 m. šiuos tikslus pasiekė 25 valstybės narės. 2009 m. dujošvyčių lempų atliekų pakartotinio naudojimo ir perdirbimo tikslus pasiekė 24 valstybės narės. 2012 m. šiuos tikslus pasiekė 23

8. DIREKTYVA 2006/66/EB DĖL BATERIJŲ IR AKUMULIATORIŲ

Pranešti Komisijai apie Baterijų direktyvos įgyvendinimą valstybių narių buvo paprašyta pirmą kartą. Todėl nėra galimybės rezultatų palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu.

Visos valstybės narės Baterijų direktyvos reikalavimus jau perkėlė į nacionalinę teisę.

Dauguma valstybių narių šiuo ataskaitiniu laikotarpiu nustatė baterijų ir akumuliatorių surinkimo sistemas, o kelios pranešė, kad dar yra nebaigusios galutinai įdiegti šių sistemų. Valstybės narės yra įvedusios priemones, skirtas baterijų ir akumuliatorių atliekoms apdoroti ir perdirbti.

Valstybės narės pranešė įvedusios įvairių priemonių, kuriomis siekiama užtikrinti, kad baterijų ir akumuliatorių atliekos nepatektų į sąvartynus, pavyzdžiui, nustatė leidimų sistemas ir parengė draudžiamų į sąvartynus įvežti atliekų rūšių sąrašus. Vienuolika valstybių narių pranešė įvedusios priemonių, viršijančių direktyvoje nustatytus reikalavimus. Tarp jų – pramoninių ir automobiliams skirtų baterijų bei akumuliatorių atliekų šalinimo kaip nerūšiuotų komunalinių atliekų apimties mažinimas, informuotumo didinimo kampanijų mokyklose ir bendruomenėse rengimas ir surinkimo taškų, kuriuose šios atliekos būtų priimamos nemokamai, įrengimas.

Iki 2012 m. rugsėjo 26 d. 20 valstybių narių jau buvo pasiekusios minimalų 25 % surinkimo tikslą.

Keturios valstybės narės pranešė, kad yra pasiekusios 100 % perdirbimo tikslą, o aštuonios nurodė pasiekusios 50 % – 99 % tikslus.

Devyniolika valstybių narių pasiekė ir (arba) viršijo švino-rūgštinių, nikelio-kadmio ir kitų baterijų ir akumuliatorių perdirbimo veiksmingumo rodiklius. Dvi valstybės narės pasiekė ir (arba) viršijo švino-rūgštinių ir kitų baterijų ir akumuliatorių perdirbimo veiksmingumo rodiklius, o dvi valstybės narės pasiekė ir (arba) viršijo tik švino-rūgštinių baterijų ir akumuliatorių perdirbimo veiksmingumo rodiklius.

Dvi valstybės narės baterijų ir akumuliatorių atliekas eksportavo į trečiąsias šalis. Kai kurios valstybės narės šias atliekas eksportavo į kitas valstybes nares – šis aspektas įgyvendinimo klausimyne nebuvo visapusiškai atspindėtas. Valstybės narės, šalies viduje neturinčios apdorojimo ar perdirbimo įrenginių, eksportavo visas surinktas baterijas ir akumuliatorius. Vis dėlto kai kurios valstybės narės, net ir turinčios apdorojimo įrenginius, pranešė, kad taip pat eksportavo baterijų ir akumuliatorių atliekas apdoroti kitose ES šalyse.

9. IŠVADOS

Ne visos valstybės narės vykdė direktyvose nustatytą prievolę kas trejus metus teikti Komisijai jų įgyvendinimo ataskaitas. Kai kurios iš jų nepateikė atsakymų į 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimyno klausimus.

Vieni atsakymai išsamūs ir išbaigti, kituose – tik pateikta nuorodų į nacionalinės teisės aktus. Dauguma valstybių narių pranešė apie tai, ar priemonės buvo perkeltos į nacionalinę teisę, tačiau nepaaiškino, ar veiksmai, kurių buvo imtasi, pasirodė esantys veiksmingi ir ar padėjo faktiškai pagerinti padėtį. Kai kurie pateikti atsakymai – nenuoseklūs. Kai kuriais atvejais trūko duomenų. Taip pat būta atvejų, kai, remiantis pateiktais duomenimis, nebuvo galima

valstybės narės. 2009 m. elektrinių ir elektroninių įrankių atliekų utilizavimo tikslus pasiekė 26 valstybės narės. 2012 m. šiuos tikslus pasiekė 25 valstybės narės.

palyginti valstybių narių tarpusavyje arba palyginti vienos konkrečios valstybės narės rezultatų šiuo ir praėjusiu ataskaitiniais laikotarpiais.

Dažnai atsakymai buvo nepakankamai išsamūs, kad būtų galima įvertinti faktinę direktyvų įgyvendinimo būklę. Pavyzdžiui, daugelyje atsakymų tiesiog pateikiamos nuorodos į nacionalinės teisės aktus arba cituojamos teisės aktų dalys, nepateikiant jokios papildomos informacijos apie įgyvendinimą, arba tik pateikiamos nuorodos į atsakymus į ankstesnių ataskaitinių laikotarpių įgyvendinimo klausimynų klausimus, nepateikiant jokios informacijos, kurią prašyta pateikti, arba informacijos apie tai, kaip padėtis pasikeitė per tą laiką.

Apibendrinant, paaiškėjo, kad įgyvendinimo ataskaitos, kurias valstybės narės rengia kas trejus metus, nėra veiksminga priemonė atitikčiai direktyvoms, jų įgyvendinimui ir poveikiui patikrinti. Be to, tokiai ataskaitų teikimo užduočiai atlikti reikia nemažų išteklių ir ji gali tapti nereikalinga administracine našta.

Objektyviausia ir tiksliausia informacija, kurios reikia siekiant įvertinti, kaip sėkmingai valstybėse narėse tvarkomos atliekos, yra jų kasmet pateikiama informacija apie sudariusių atliekų kiekį, jų surinkimą, perdirbimą ir utilizavimą, sąvartynus ir nuotekų dumblo gamybą bei panaudojimą. Todėl jos turėtų daugiau dėmesio skirti būtent šių duomenų kokybei, patikimumui ir palyginamumui užtikrinti. Tai padaryti jos galėtų lygindamos ataskaitų rengimo metodikas ir parengdamos duomenų kokybės tikrinimo ataskaitą, idant būtų galima užtikrinti, kad, rengdamos teisės aktuose nustatytų tikslų įgyvendinimo ataskaitas, valstybės narės taikytų naujausias, suderintas metodikas.

Šiomis išvadomis remtasi neseniai atliekant atliekų politikos ir teisės aktų peržiūrą[6]. Per ją Komisija pasiūlė panaikinti nuostatas, kuriomis valstybės narės įpareigojamos kas trejus metus teikti įgyvendinimo ataskaitas, ir atitikties stebėseną grįsti tik kokybiškais statistiniais duomenimis, kuriuos valstybės narės kasmet turi pateikti Komisijai.

6 http://ec.europa.eu/environment/waste/target_review.htm

1 PRIEDAS. Į ĮGYVENDINIMO KLAUSIMYNŲ KLAUSIMUS VALSTYBIŲ NARIŲ PATEIKTI ATSAKYMAI, KURIUOS KOMISIJA GAVO IKI 2014 M. PABAIGOS

Valstybės narės	Pagrindų direktyva dėl atliekų 2008/98/EB	EEĮ atliekų direktyva 2002/96/EB	Sąvartynų atliekų direktyva 1999/31/EB	Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyva 94/62/EB	Nuotekų dumblo direktyva 86/278/EEB	Baterijų direktyva 2006/66/EB
Austrija	+	+	+	+	+	+
Belgija	-	+	+[7]	+	+	+
Bulgarija	+	+	+	+	+	+
Kroatija	+ nereikalaujama	Nereikalaujama	Nereikalaujama	+ nereikalaujama	+ nereikalaujama	Nereikalaujama
Kipras	+	-	+	+	+	+
Čekija	+	+	+	+	+	+
Danija	+	-	+	-	-	-
Estija	+	+	+	+	+	+
Suomija	+	+	+	+	+	+
Prancūzija	-	+	-	+	-	+
Vokietija	+	+	+	+	+	+
Graikija	+	+	+	+	+	-
Vengrija	+	+	+	+	+	+
Airija	+	-	+	+	+	+
Italija	+	+	-	+	+	+
Latvija	+	+	+	+	-	-
Lietuva	+	+	+	+	+	+
Liuksemburgas	+	-	+	+	+	+
Malta	+	+	-	+	+	+
Nyderlandai	-	+	+	+	+	+
Lenkija	+	+	-	+	-	+
Portugalija	+	+	+	-	+	+
Rumunija	+	-	+	-	-	+
Slovakija	+	+	+	+	+	+
Slovėnija	+	+	+	+	+	+
Ispanija	+	+	+	+	+	+
Švedija	+	+	+	+	+	+

[7] Valonijos ir Flandrijos regionai ataskaitas pateikė, Briuselio sostinės regionas – nepateikė.

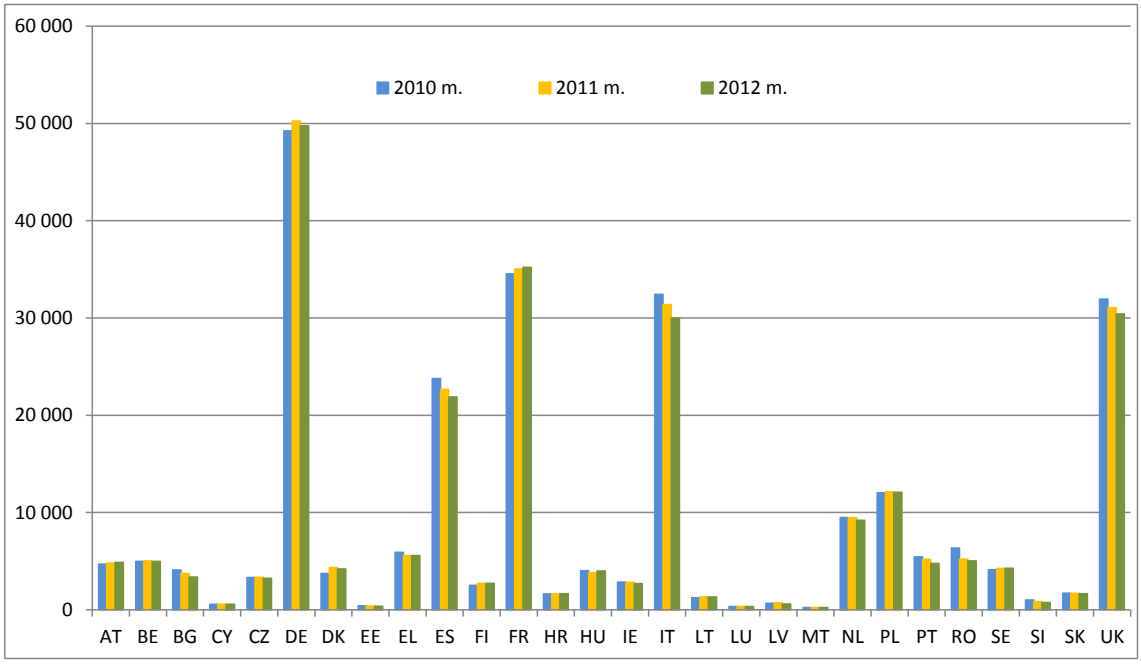
Valstybės narės	Pagrindų direktyva dėl atliekų 2008/98/EB	EEĮ atliekų direktyva 2002/96/EB	Sąvartynų atliekų direktyva 1999/31/EB	Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyva 94/62/EB	Nuotekų dumblo direktyva 86/278/EEB	Baterijų direktyva 2006/66/EB
Jungtinė Karalystė	+	-	+	+	+	+
ES-28 gauta procentais (%)	**89 % (25 iš 28)**	**75 % (21 iš 28)**	**82 % (23 iš 28)**	**89 % (25 iš 28)**	**82 % (23 iš 28)**	**86 % (24 iš 28)**

	Laiku – iki 2013 09 30
	Nuo 2013 10 01 iki 2013 10 31

	Nuo 2013 11 01 iki 2014 12 31
	Iki 2014 12 31 ataskaitų negauta

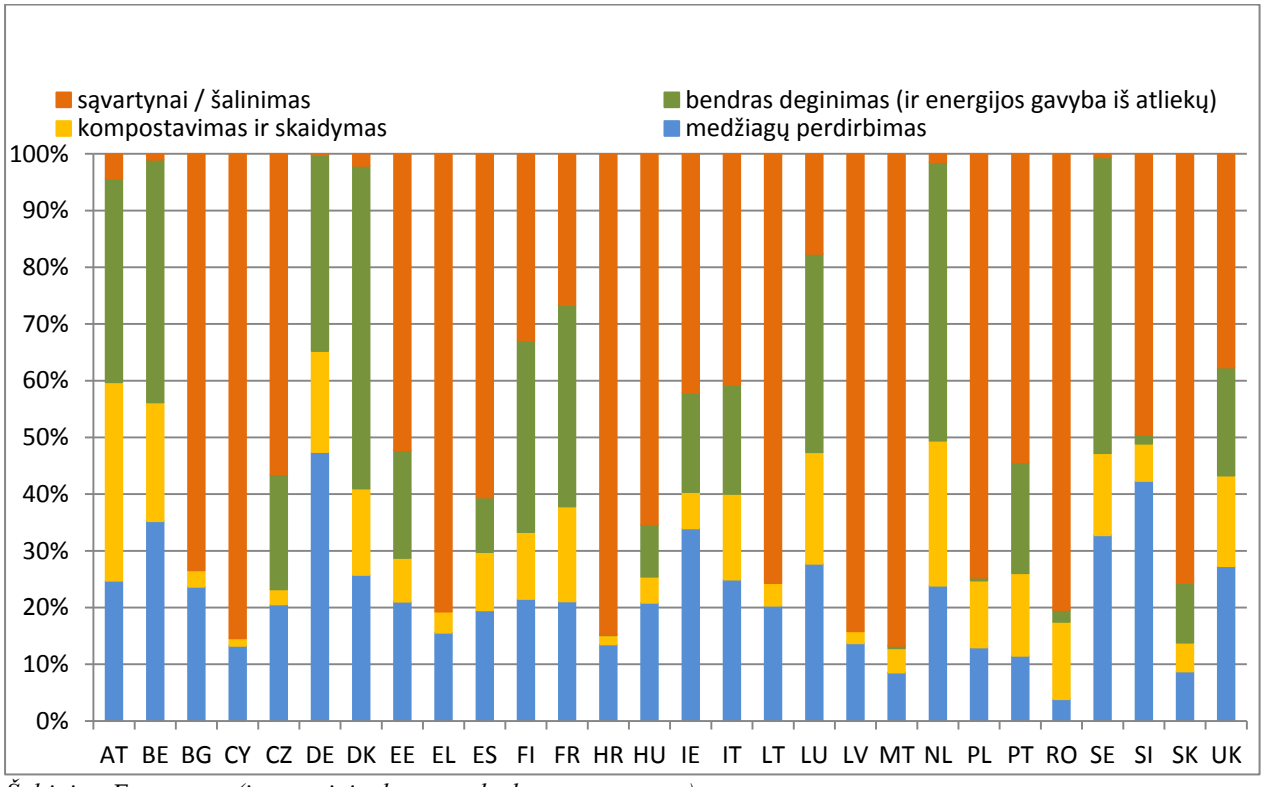
2 PRIEDAS. ATLIEKŲ SUSIDARYMAS IR APDOROJIMAS

Susidariusių komunalinių atliekų kiekis pagal valstybes nares (tūkst. tonų)

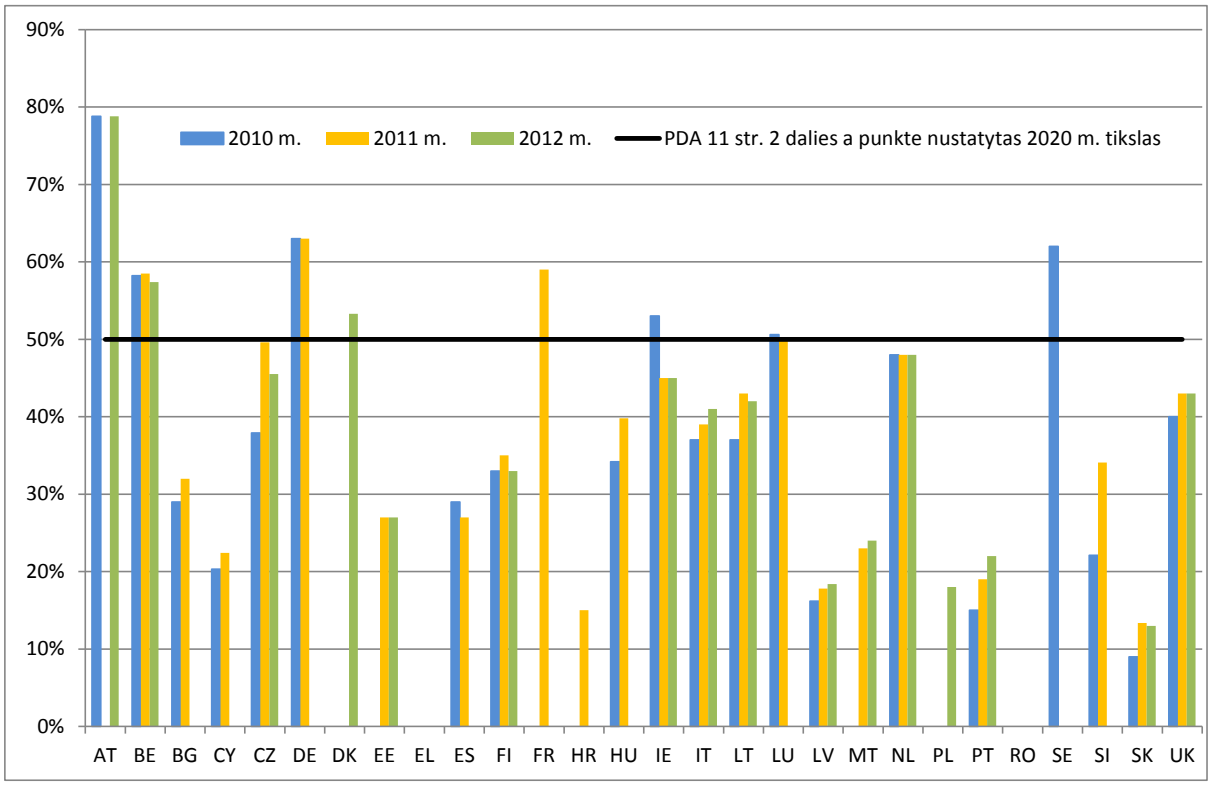
Šaltinis – Eurostatas (internetinių duomenų kodas: t_env_wasst)

Komunalinių atliekų apdorojimas pagal valstybes nares (2012 m.)

Šaltinis – Eurostatas (internetinių duomenų kodas: t_env_wasst)

Buitinių atliekų pakartotinis naudojimas ir perdirbimas pagal valstybes nares

Šaltinis – valstybių narių atsakymuose į 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimynų klausimus Europos Komisijai arba per EDAMIS portalą Eurostatui pateikti duomenys

Buitinių atliekų paruošimas pakartotinai naudoti ir perdirbti – skaičiavimo metodas

Valstybė narė		Buitinių atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir perdirbti lygis		
	Valstybės narės taikytas skaičiavimo metodas[8]	2010	2011	2012
Austrija	2	79 %	-	79 %
Belgija	3	58 %	59 %	57 %
Bulgarija	3	29 %	32 %	-
Kroatija	2	-	15 %	-
Kipras	2	20,3 %	22,4 %	-
Čekija	2	38 %	50 %	46 %
Danija	1	-	-	53 %
Estija	2	-	27 %	27 %
Suomija	4	33 %	35 %	33 %
Prancūzija	2	-	59 %	-
Vokietija	4	63 %	63 %	-
Graikija	-	-	-	-
Vengrija	2	34 %	40 %	-
Airija	1	53 %	45 %	44 %
Italija	2	37 %	39 %	41 %
Latvija	4	16 %	18 %	18 %
Lietuva	2	37 %	43 %	42 %
Liuksemburgas	3	51 %	50 %	-
Malta	1	-	23 %	24 %
Nyderlandai	2	48 %	48 %	48 %
Lenkija	2	-	-	18 %
Portugalija	2	19 %	19 %	22 %
Rumunija	-	-	-	-
Slovakija	3	9 %	13 %	13 %
Slovėnija	4	22 %	34 %	-

[8] 2011 m. lapkričio 18 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nustatomos taisyklės ir skaičiavimo metodai, pagal kuriuos tikrinama, kaip siekiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų (2011/753/ES) (OL L 310/11).

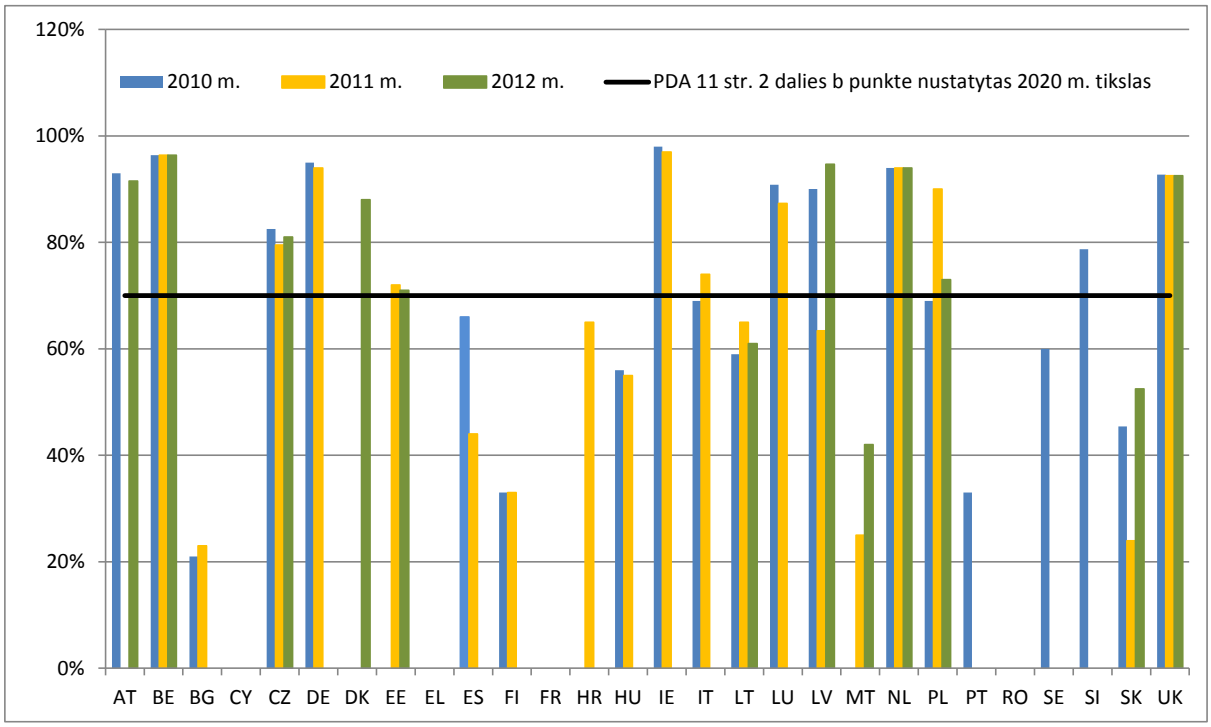
Valstybė narė		Buitinių atliekų paruošimo pakartotinai naudoti ir perdirbti lygis		
	Valstybės narės taikytas skaičiavimo metodas[8]	**2010**	**2011**	**2012**
Ispanija	4	29 %	27 %	-
Švedija	2	62 %	-	-
Jungtinė Karalystė	3	40 %	43 %	44 %
Pastabos:	Siekdamos įvertinti tikslo įgyvendinimo lygį pagal Pagrindų direktyvos dėl atliekų 11 straipsnio 2 dalies a punktą, valstybės narės, rengdamos buitinių atliekų pakartotinio naudojimo ir perdirbimo lygio ataskaitą, gali taikyti vieną iš keturių skaičiavimo metodų, kaip nustatyta Sprendimu 2011/753/ES[9]. Skaičiavimo metodai skiriasi atsižvelgiant į tai, kokiai atliekų rūšiai jie taikomi. • 1 metodas: popieriaus, metalo, plastiko ir stiklo buitinėms atliekoms. • 2 metodas: popieriaus, metalo, plastiko ir stiklo atliekoms, taip pat kitoms vienarūšėms buitinėms ar panašioms atliekoms. • 3 metodas: buitinėms atliekoms. • 4 metodas: komunalinėms atliekoms.			

Šaltinis – valstybių narių atsakymuose į 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimynų klausimus Europos Komisijai arba per EDAMIS portalą Eurostatui pateikti duomenys10

9 2011 m. lapkričio 18 d. Komisijos sprendimas, kuriuo nustatomos taisyklės ir skaičiavimo metodai, pagal kuriuos tikrinama, kaip siekiama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB 11 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų (2011/753/ES) (OL L 310/11).

10 ARGUS (2014 m.), Atitikties Pagrindų direktyvai dėl atliekų ataskaita – 2010, 2011 ir 2012 m. perdirbimo ir utilizavimo rodikliai: Buitinių atliekų duomenų patvirtinimo ataskaita (projektas) (angl. *Compliance Reporting on Waste Framework Directive — Recycling and Recovery Rates for 2010, 2011 and 2012: Report on the validation of household waste data (draft)*), 2014 m. gruodžio mėn.

Statybos ir griovimo atliekų panaudojimas pagal valstybes nares

Šaltinis – valstybių narių atsakymuose į 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimynų klausimus Europos Komisijai arba per EDAMIS portalą Eurostatui pateikti duomenys[11]

[11] ARGUS (2014 m.), Atitikties Pagrindų direktyvai dėl atliekų ataskaita – 2010, 2011 ir 2012 m. perdirbimo ir utilizavimo rodikliai: Statybos ir griovimo atliekų duomenų patvirtinimo ataskaita (projektas) (angl. *Compliance Reporting on Waste Framework Directive — Recycling and Recovery Rates for 2010, 2011 and 2012: Report on the validation of construction and demolition waste data (draft))*, 2014 m. spalio mėn.

3 PRIEDAS. NUOTEKŲ DUMBLAS

2010–2012 m. valstybėse narėse pagamintas ir panaudotas nuotekų dumblo kiekis

	Nuotekų valymo įrenginiuose pagamintas dumblo kiekis (sausosios medžiagos tonomis per metus)			Žemės ūkio reikmėms panaudotas dumblo kiekis		
	2010 m.	**2011 m.**	**2012 m.**	**2010 m.**	**2011 m.**	**2012 m.**
Austrija *	117 471	119 069	34 798	33 076	113 248	13 029
Bulgarija	49 757	51 388	59 261	13 644	17 561	21 241
Kroatija	21 315	18 570	19 457	546	681	954
Kipras	7 083	6 815	6 533	5 294	3 912	2 756
Čekija	162 724	163 739	162 217	27 253	20 562	35 542
Danija	131 900	Nėra duomenų	Nėra duomenų	79 140	Nėra duomenų	Nėra duomenų
Estija	27 950	27 780	22 796	14 100	16 030	12 536
Suomija	142 700	140 900	Nėra duomenų	7 500	3 800	Nėra duomenų
Prancūzija	1 127 039	1 094 836	1 124 363	779 609	790 780	787 300
Vokietija	1 774 793	1 836 952	1 742 920	610 249	600 270	580 031
Graikija	103 866	90 655	89 978	270	180	9 358
Vengrija **	236 043	217 494	Nėra duomenų	24 580	22 322	Nėra duomenų
Airija	89 991	85 648	72 429	82 670	57 699	68 329
Italija	839 725	851 760	654 024	248 215	299 159	274 095
Latvija	23 258	22 458	22 686	8 131	5 307	6 740
Lietuva	67 990	65 971	Nėra duomenų	15 517	15 877	Nėra duomenų
Liuksemburgas	7 434	7 852	8 733	2 738	3 569	4 292
Nyderlandai	523 744	513 786	510 000	23 853	20 708	20 000
Lenkija	533 400	567 300	562 000	98 200	112 000	123 000
Portugalija ***	162 680	140 013	284 776	5 646	23 087	29 171
Rumunija ****	138 850	124 500	Nėra	0	0	Nėra

			duomenų			duomenų
Slovakija	54 760	58 720	58 706	923	462	1 140
Slovėnija	29 996	26 808	26 171	3	0	2
Ispanija	1 086 720	1 058 999	1 082 669	895 791	863 765	870 059
Švedija	211 100	214 420	207 460	49 600	44 170	48 340
Jungtinė Karalystė	1 422 024	1 434 710	1 152 327	1 067 672	1 074 424	834 202

* Į 2011 m. duomenis neįtraukti Žemutinės Austrijos duomenys.
** Duomenys negalutiniai, nes galutinis 2011 m. duomenų skaičiavimas dar nebaigtas.
*** Taikyta 20 % sausosios medžiagos apskaičiuotoji vidutinė vertė.
**** Naudoti 2007–2009 m. duomenys.

4 PRIEDAS. ATLIEKŲ SĄVARTYNAI

1 lentelė. Sąvartynų skaičius 2012 m.

Valstybė narė	Pavojingų atliekų	Nepavojingų atliekų	Inertinių atliekų	Kitų atliekų
Austrija	0	156	35	505[12]
Belgija	7	31	14	1
Bulgarija	8	174	3	-
Kipras	1[13]	119	2	-
Čekija	26	152	62	-
Kroatija	Nereikalaujama			
Danija	6	52	6	0
Estija	7	6	-	-
Suomija	22	90	4	-
Prancūzija	-	-	-	-
Vokietija	76	2 643	1 742	11[14]
Graikija	2	74	-	2[15]
Vengrija	13	72	11	-
Airija	0	36	5	45
Italija	-	-	-	-
Latvija	1	11	-	-
Lietuva	0	11	3	0
Liuksemburgas	0	2	11	0

[12] Iškasamo grunto sąvartynai.

[13] Sąvartynas įrengtas prieš paskelbiant direktyvą.

[14] Požeminis saugojimas ir ilgalaikis saugojimas.

[15] Nepavojingos pramonės atliekos.

Valstybė narė	Pavojingų atliekų	Nepavojingų atliekų	Inertinių atliekų	Kitų atliekų
Malta	0	-	-	-
Nyderlandai[16]	22	22	22	-
Lenkija	-	-	-	-
Portugalija	2	63	4	0
Rumunija[17]	105	105	105	-
Slovakija	11	90	17	-
Slovėnija	2	71	14	0
Ispanija	14	206	170	-
Švedija	46	108	30	0
Jungtinė Karalystė	225	423	429	-
ES-27	355[18]	3 719[19]	2 362[20]	564

[16] Nyderlandų pateiktuose atsakymuose į 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimyno klausimus sąvartynai neklasifikuojami į skirtus pavojingoms, nepavojingoms ar inertinėms atliekoms.

[17] Rumunijos pateiktuose atsakymuose į 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimyno klausimus sąvartynai neklasifikuojami į skirtus pavojingoms, nepavojingoms ar inertinėms atliekoms.

[18] Eurostato skaičiavimai (palaipsniui mažinama)

[19] Eurostato skaičiavimai (palaipsniui mažinama)

[20] Eurostato skaičiavimai (palaipsniui mažinama)

2 lentelė. Nepavojingų atliekų sąvartynų rezervinis pajėgumas 2012 m. (1 000 tonų arba m^3)

Valstybė narė	Pavojingų atliekų	Nepavojingų atliekų	Inertinių atliekų	Kitų atliekų	
Austrija	0	38 900	5 300	-	
Belgija	3 354 t + 607 460 m^3	8 763 t + 16 385 m^3	3 992	2 076,52	
Bulgarija	3 693	235 258	1 439	0	
Kipras	-	-	-	0	
Čekija	8 821	33 584	9 830	0	
Kroatija	Nereikalaujama				
Danija[21]	463	692	260	0	
Estija	205 500	6 200	0	0	
Suomija	18 061	48 667	496	0	
Prancūzija	-	-	-	-	
Vokietija	54 800	455 200	184 100	7 600	
Graikija	1,5[22]	-	0	-	
Vengrija	185 per metus	38 900	16 800	0	
Airija	-	14 500	-	-	
Italija	-	-	-	-	
Latvija	180	16 211	0	0	
Lietuva	0	1 250 per metus	106 per metus	0	
Liuksemburgas	0	1 160 127 m^3	14 593 544 m^3	0	
Malta	0	-	-	-	
Nyderlandai[23]	-	39 690 m^3	0	0	
Lenkija	-	-	-	-	
Portugalija	1 670	28 275	653	0	
Rumunija[24]	-	-	-	-	
Slovakija	813	8 964	-	0	

[21] Įskaitant mineralinių atliekų sąvartynus ir mišrių atliekų sąvartynus.

[22] Pateikti vieno iš dviejų nurodytų sąvartynų duomenys.

[23] Nyderlandų pateiktuose atsakymuose į 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimyno klausimus sąvartynai neklasifikuojami į skirtus pavojingoms, nepavojingoms ar inertinėms atliekoms.

[24] Rumunijos pateiktuose atsakymuose į 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimyno klausimus sąvartynai neklasifikuojami į skirtus pavojingoms, nepavojingoms ar inertinėms atliekoms.

Valstybė narė	Pavojingų atliekų	Nepavojingų atliekų	Inertinių atliekų	Kitų atliekų	
Slovėnija	75	6 464	609	0	
Ispanija	5 130 t + 80 000 m^3	124 168 t + 53 307 000 m^3	102 254	0	
Švedija	7 050	34 726	637	0	
Jungtinė Karalystė	18 545	485 174	130 024	0	
ES-27	551 120[25]	2 288 590[26]	978 550[27]		

Šaltinis – 2010–2012 m. įgyvendinimo klausimynai ir 2015 m. Eurostato duomenys[28]

[25] Eurostato skaičiavimai (palaipsniui mažinama)

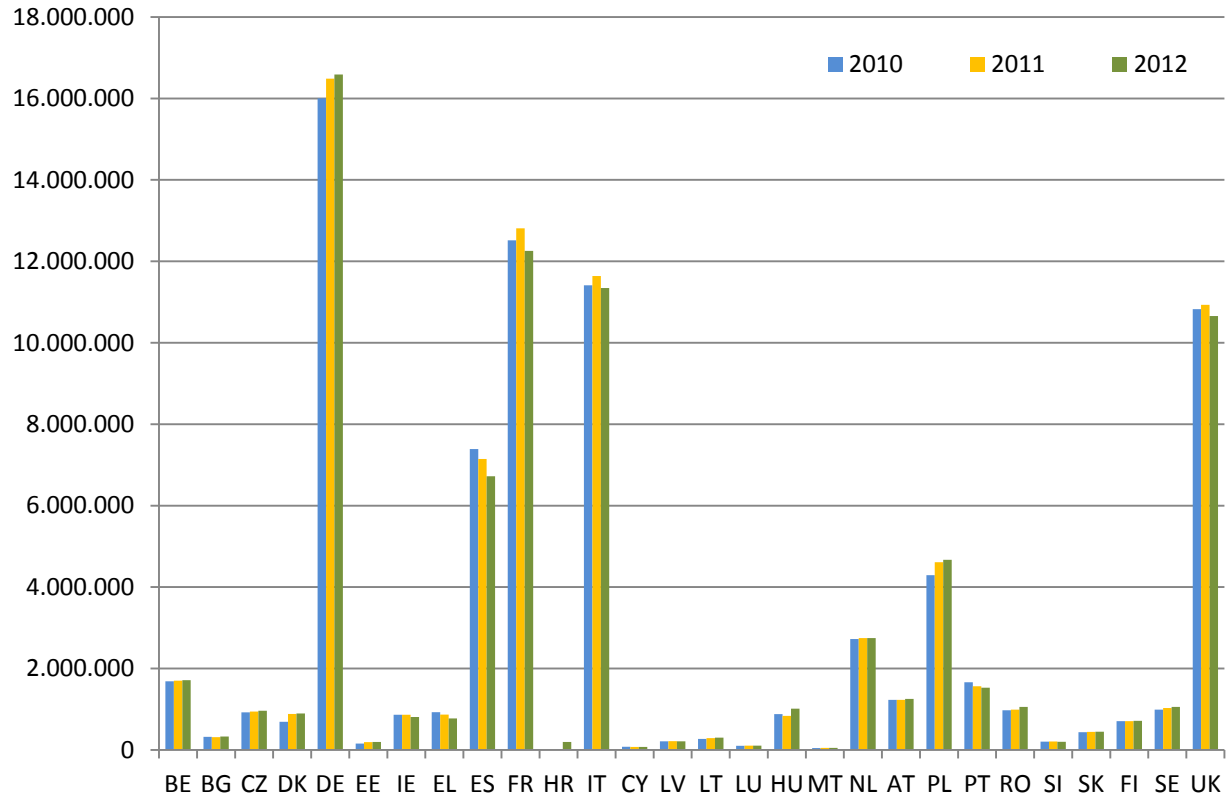
[26] Eurostato skaičiavimai (palaipsniui mažinama)

[27] Eurostato skaičiavimai (palaipsniui mažinama)

[28] *Eurostato duomenų bazė.* Paskelbta http://ec.europa.eu/eurostat/web/environment/waste/database. Lentelėje pateikiami visi rengiant ataskaitą turėti duomenys.

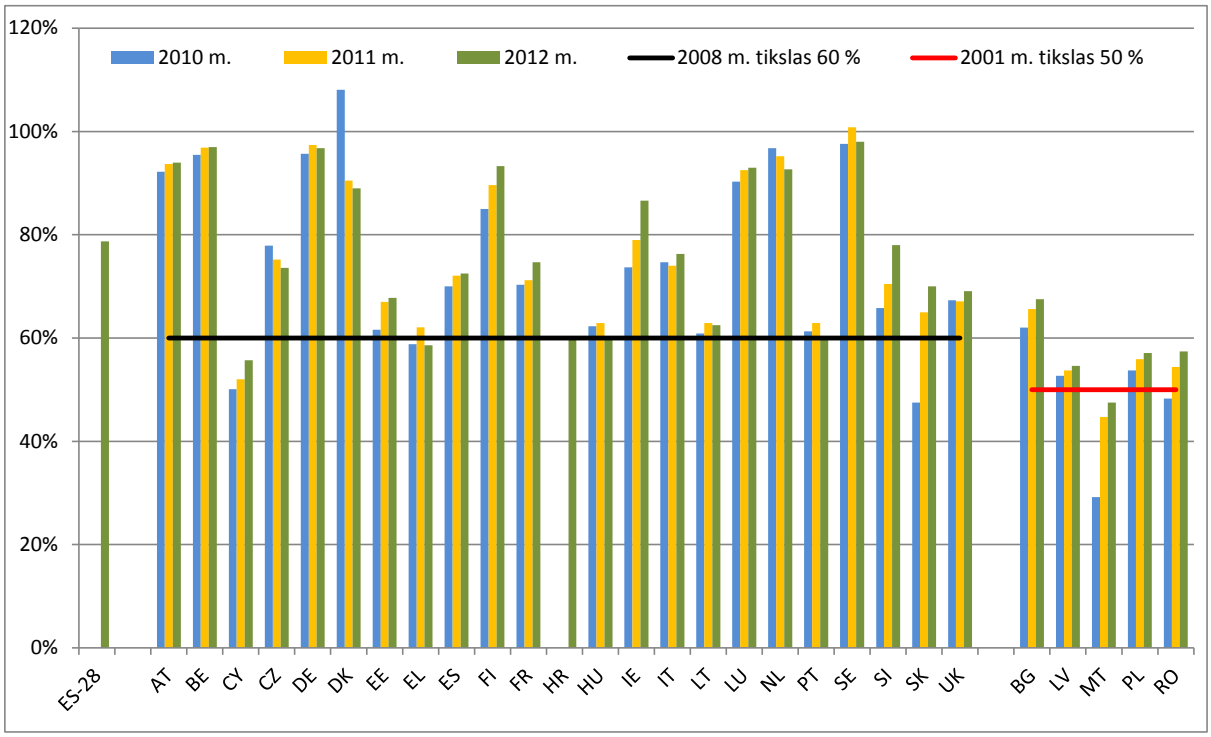
5 PRIEDAS. PAKUOTĖS IR PAKUOČIŲ ATLIEKOS

Susidaręs pakuočių ir pakuočių atliekų kiekis pagal valstybes nares (tonomis)

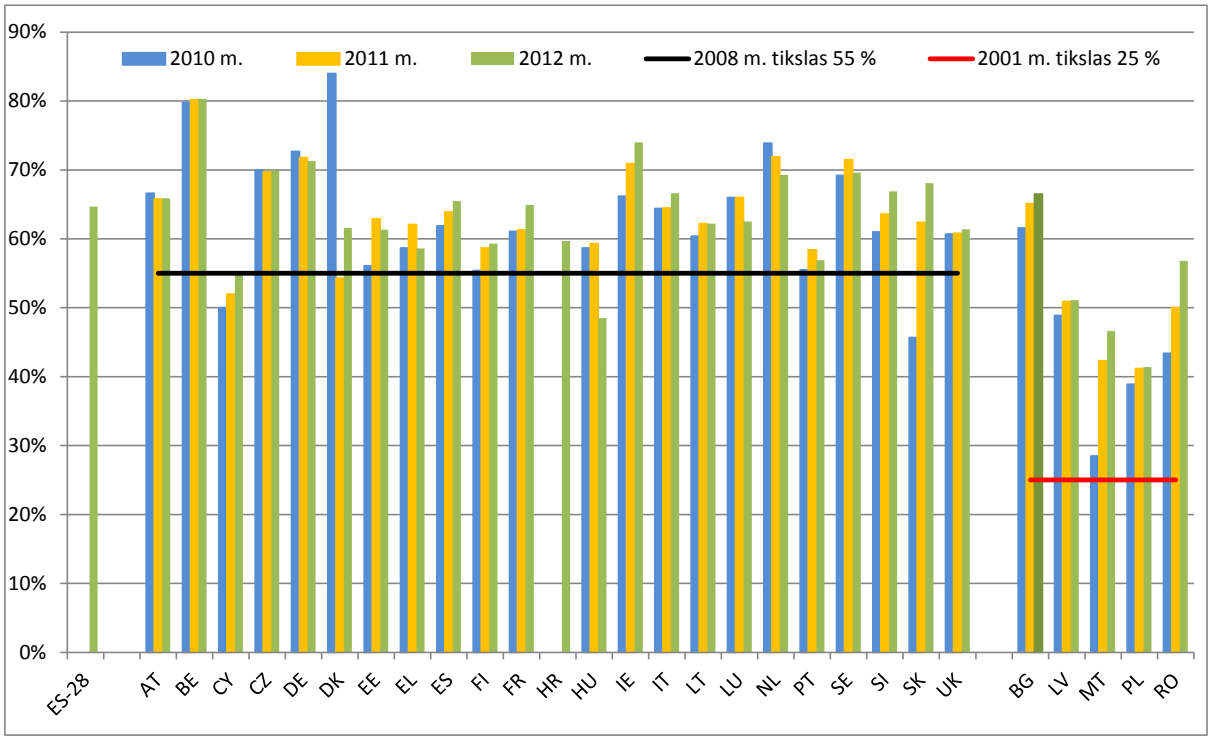
Šaltinis – Eurostatas (internetinių duomenų kodas: t_env_wasst)

Pakuočių atliekų panaudojimas pagal valstybes nares (%)

Šaltinis – Eurostatas (internetinių duomenų kodas: t_env_wasst)

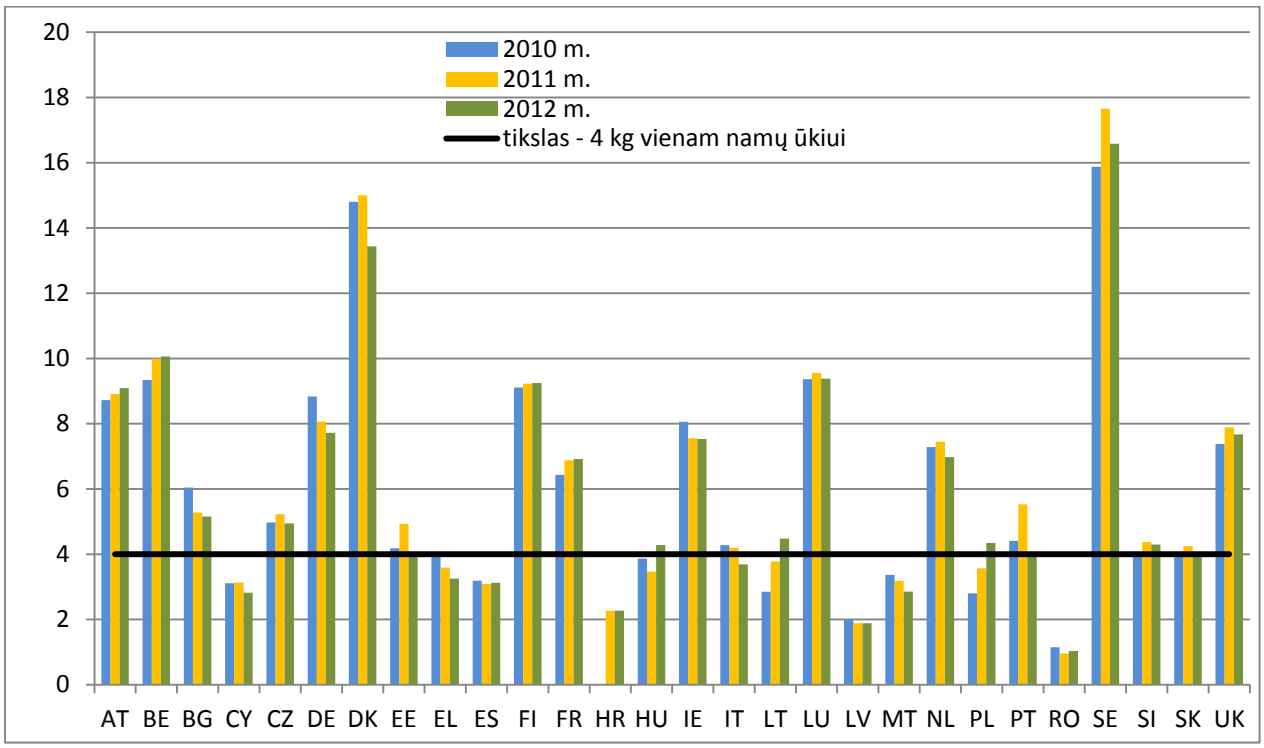
Pakuočių atliekų perdirbimas pagal valstybes nares (%)

Šaltinis – Eurostatas (internetinių duomenų kodas: t_env_wasst)

6 PRIEDAS. ELEKTROS IR ELEKTRONINĖS ĮRANGOS ATLIEKOS

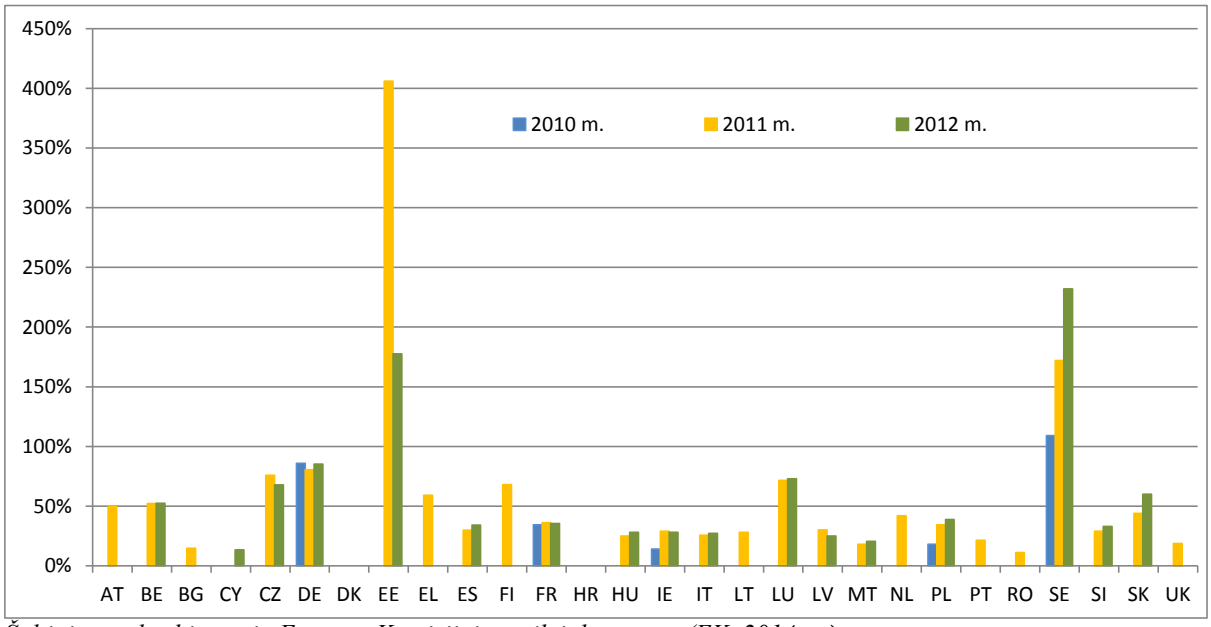
Bendras iš privačių namų ūkių surinktų EEĮ atliekų kiekis pagal valstybes nares (kg vienam gyventojui)

Šaltinis – Eurostatas (internetinių duomenų kodas: env_waselee)

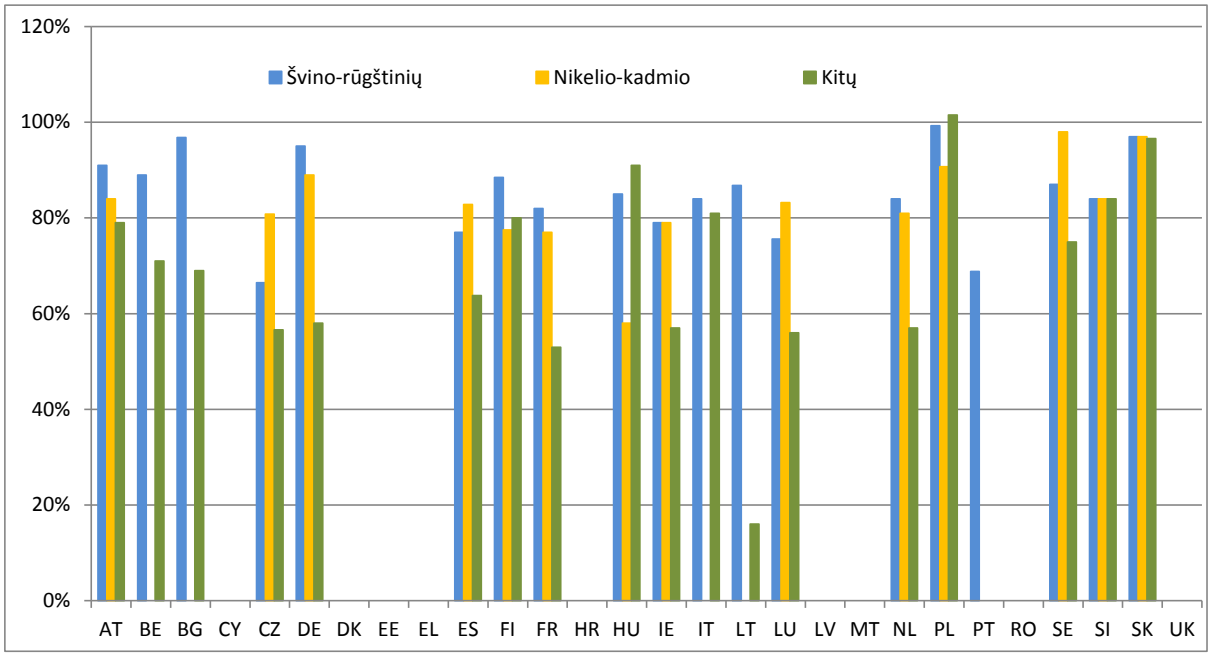
7 PRIEDAS. BATERIJOS IR AKUMULIATORIAI

Baterijų ir akumuliatorių atliekų surinkimas pagal valstybes nares (%)[29]

Šaltinis – valstybių narių Europos Komisijai pateikti duomenys (EK, 2014 m.)

Baterijų ir akumuliatorių atliekų perdirbimo veiksmingumas pagal valstybes nares (%)[30]

Šaltinis – valstybių narių Europos Komisijai pateikti duomenys (EK, 2014 m.)

[29] Palyginimo tikslu surinkimo rodikliai apskaičiuoti kaip procentiniai vidurkiai pagal baterijų rūšį.

[30] Rengiant 2010–2012 m. ataskaitą panaudoti vėliausių metų kiekvienos valstybės narės perdirbimo veiksmingumo pagal baterijų rūšį duomenys.